

plaestratègic Maresme 2015

RESUM DE PROPOSTES PER AL MARESME A L'HORITZÓ 2015

25_Abril_2007

ÍNDEX

Pla Estratègic del Maresme 2015.....	3
Com és el Maresme avui?	7
Cap a on va el Maresme?.....	9
La visió compartida de futur: Quin Maresme volem per al 2015?	16
LÍNIA ESTRATÈGICA 1. Un Maresme AMB Barcelona	17
LÍNIA ESTRATÈGICA 2. Un Maresme + ACTIU	18
LÍNIA ESTRATÈGICA 3. Un Maresme novament EMPRENEDOR	19
LÍNIA ESTRATÈGICA 4. Un Maresme INCLUSIU	20
LÍNIA ESTRATÈGICA 5. Un Maresme REordenat	21
LÍNIA ESTRATÈGICA 6. Un Maresme RESTAURAT	22
LÍNIA ESTRATÈGICA 7. Un Maresme amb ESTIL PROPI	23
20 PROJECTES ESTRATÈGICS PER AL MARESME	24
Treballs de l'Oficina Tècnica d'estratègies M2015	26
Annex: Taula de síntesi d'estratègies i projectes.....	28

Pla Estratègic del Maresme 2015

Maresme 2015 és una iniciativa de planificació estratègica impulsada pel Consell d'Alcaldes del Consell Comarcal del Maresme per identificar els problemes i les oportunitats del Maresme, des de totes les escales i sectors, d'una forma concurrent, i projectar solucions per al futur a l'horitzó 2015. El procés s'inicià el desembre del 2005 i conclourà el mes de maig del 2007. Ha consistit en preguntar-se Quin Maresme Tenim? i donar respostes implementables a Quin Maresme volem per al 2015?

Objectiu del Pla estratègic del Maresme 2015

Maresme 2015 pretén assolir una **visió sobre el futur del Maresme per al 2015** compartida per tots els agents que actuen al territori, tant administracions públiques, com agents socials i econòmics, com ciutadans en general, per tal de:

- Consensuar les estratègies de tots per aconseguir-la.
- Coordinar i impulsar les iniciatives ja existents en aquesta línia.
- Defensar amb una sola veu els interessos del Maresme davant de les administracions extracomarcals.
- Dissenyar nous projectes estructurants del Maresme que volem (especialment els que suposin una col·laboració público-privada).

Per què Maresme 2015?

Les transformacions dels darrers anys han estat tan accelerades que han convertit en obsoletes moltes de les idees que encara acceptem amb naturalitat sobre què és i què hauria de ser el Maresme. La població ha crescut ràpidament amb l'arribada de persones de Barcelona i de la resta del món, amb cultures i rendes i nivells formatius molt diversos, moltes de les institucions socials tradicionals i el propi sentit de pertinença dels ciutadans a un poble o una ciutat o una comarca, tendeixen d'aquesta manera a diluir-se. Tanmateix, nivells territorials com les comarques o les províncies continuen estigmatitzades, i les institucions corresponents infrautilitzades. Les administracions públiques es coordinen, amb dificultat, per la solució de problemes existents, però només ocasionalment s'anticipen als problemes i generen sinèrgies.

Així, es constata que molts dels projectes estratègics d'iniciativa pública necessaris des de fa anys al Maresme s'endarrereixen en el temps, per falta de lideratge polític, de capacitat tècnica per dur-los a terme, o de cooperació entre totes les institucions implicades, estatals i locals.

El procés Maresme 2015 ha pretès crear un marc de participació per afavorir la generació d'idees, promoure una visió concurrent entre tots els actors i adoptar les escales adequades en l'anàlisi i la formulació prou precisa d'estratègies. D'aquesta manera, s'han fet aflorar les capacitats del Maresme per transformar-se, i ha permès dotar de capacitat d'anticipació i gestió a les institucions públiques. En síntesi, el pla estratègic Maresme 2015 s'ha llençat:

- Per influir sobre decisions territorials i sectorials que afecten Maresme.
- Per enfrontar una major complexitat territorial i institucional i avançar estratègies de consens.
- Per afrontar els intensos canvis socials i econòmics actuals i resoldre problemes pendents.
- Per desvetllar potencialitats latents.

Metodologia

La planificació estratègica territorial precisa d'una metodologia de treball a diferents escales i en diferents direccions i dimensions sectorials simultànies. Per tal d'enriquir els resultats finals s'ha optat per un mètode de re-alimentació constant dels diferents materials produïts. El *feedback* ha permès lliurar successives versions millorades de tots els productes a mida que el calendari avança.

El procés de treball ha constatat de diferents línies d'acció complementàries. D'una banda, el gabinet tècnic conformat per les tres empreses Mcrit, ERF i GEE, ha actualitzat la diagnosi multisectorial del Maresme per tal d'arribar a una **síntesi prospectiva orientada a l'acció**. Les conclusions d'aquest treball van ser contrastades sistemàticament amb **grups d'experts** i decisors de cada àmbit temàtic.

Paral·lelament, l'establiment d'un **programa de participació** i l'obertura de canals d'informació comunicació i debat d'idees i propostes, tals com jornades i tallers de treball, debats territorials, debats per projectes estratègics, entrevistes a líders, enquestes, pàgina web, comunicats de premsa, etc, han permès nodrir els resultats tècnics i vestir les propostes estratègiques finals així com els projectes estructurants.

El resultat ha estat la definició de **7 escenaris consensuats per al futur del Maresme**, definits per objectius i estratègies generals i concretats en **20 projectes o accions clau a desenvolupar dins l'horitzó 2015**.

Comunicació i difusió

Tota la documentació produïda s'ha integrat periòdicament a la pàgina web del Pla www.maresme2015.net, per tal de donar la màxima visibilitat i difusió dels resultats així com per facilitar la participació i el debat, facilitant la informació necessària per a l'emissió de judicis i amb coneixement de causa, i enfortir els agents impulsors en decisions claus pel futur del Maresme. La pàgina ha tingut una mitja de 5.000 visites mensuals i el darrer mes de maig més de 12.000.

Dades de participació

Maresme 2015 és un procés participatiu que cerca el consens i que és obert a tots els agents que actuen al territori. Al llarg dels deu primers mesos 1.025 persones han participat en algun dels 16 actes públics i les 60 entrevistes personals a alcaldes, experts i líders d'opinió realitzades. La pàgina www.maresme2015.net té un promig d'uns 4.000 visitants mensuals.

Els set **debats d'experts** –o sectorials–, en què han participat uns 150 professionals reconeguts en els camps de l'economia, la societat, l'urbanisme, el medi ambient i la mobilitat, i els treballs en paral·lel de l'oficina tècnica, complementats amb les **jornades taller** orientades a sectors específics –món associatiu, turístic i gestió pública–, amb uns 375 participants, van permetre obtenir **una anàlisi actualitzada i aprofundida sobre com és avui el Maresme i cap a on va**, per poder definir amb major coneixement de causa les estratègies necessàries de futur.

Fins ara s'han editat dos fulletons. El 14 de novembre de 2005, coincidint amb la inauguració del Pla, es va distribuir el tríptic de presentació del projecte Maresme 2015. Posteriorment, el mes de febrer del 2007 i abans de començar els debats estratègics per a la definició de projectes estratègics, es va distribuir a tots els càrrecs electes del Maresme i als Directors Generals de la Generalitat un primer balanç de resultats i conclusions a l'acabament del procés participatiu realitzat fins al moment. Paral·lelament es va distribuir electrònicament a les 1.200 persones de contacte del procés M2015 el document *Material per al Debat*, de síntesi de diagnosi, conclusions del procés participatiu i primer esborrany de propostes emergides durant els debats.

Dades de participació (novembre'05 – abril'07)

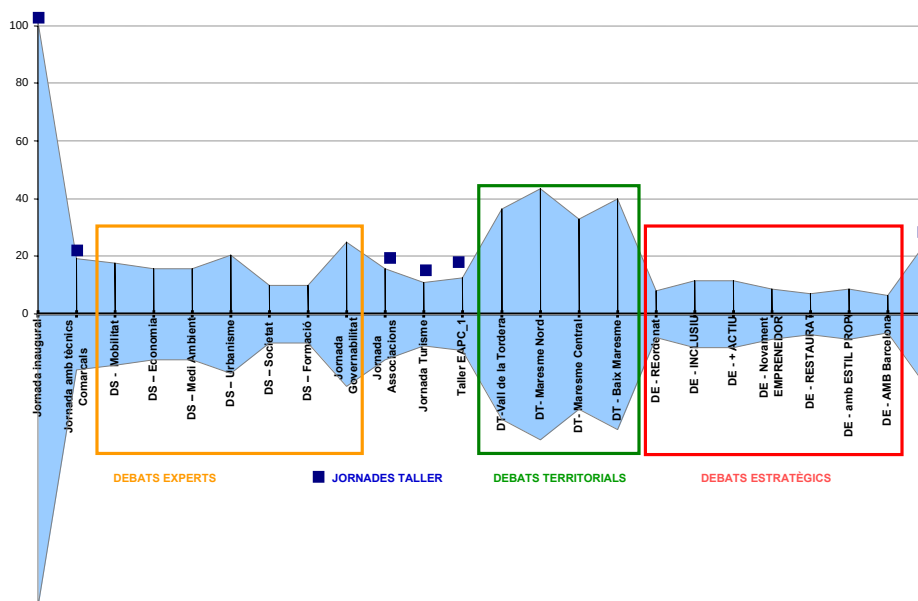
Acte	Participants
8 Jornades i Tallers	
Jornada inaugural	203
Jornada tècnics comarcals	38
Jornada Governabilitat	50
Jornada Associacions	31
Jornada Turisme	22
Esmorzar amb periodistes	15
Grup de treball EAPC_1	25
Grup de treball EAPC_2	50
6 Debats sectorials amb experts	
Debat – Mobilitat	35
Debat – Economia	31
Debat – Medi Ambient	31
Debat – Urbanisme	41
Debat – Societat	20
Debat – Formació	20

4 Debats Territorials	
Debat – Vall de la Tordera	73
Debat – Maresme Nord	87
Debat – Maresme Central	66
Debat – Baix Maresme	82
7 Debats estratègics	
Debat – Un Maresme REordenat	16
Debat – INCLUSIU	23
Debat – + ACTIU	23
Debat – novament EMPRENEDOR	17
Debat – RESTAURAT	14
Debat – amb ESTIL PROPI	17
Debat – AMB Barcelona	13
25 actes celebrats	1.026

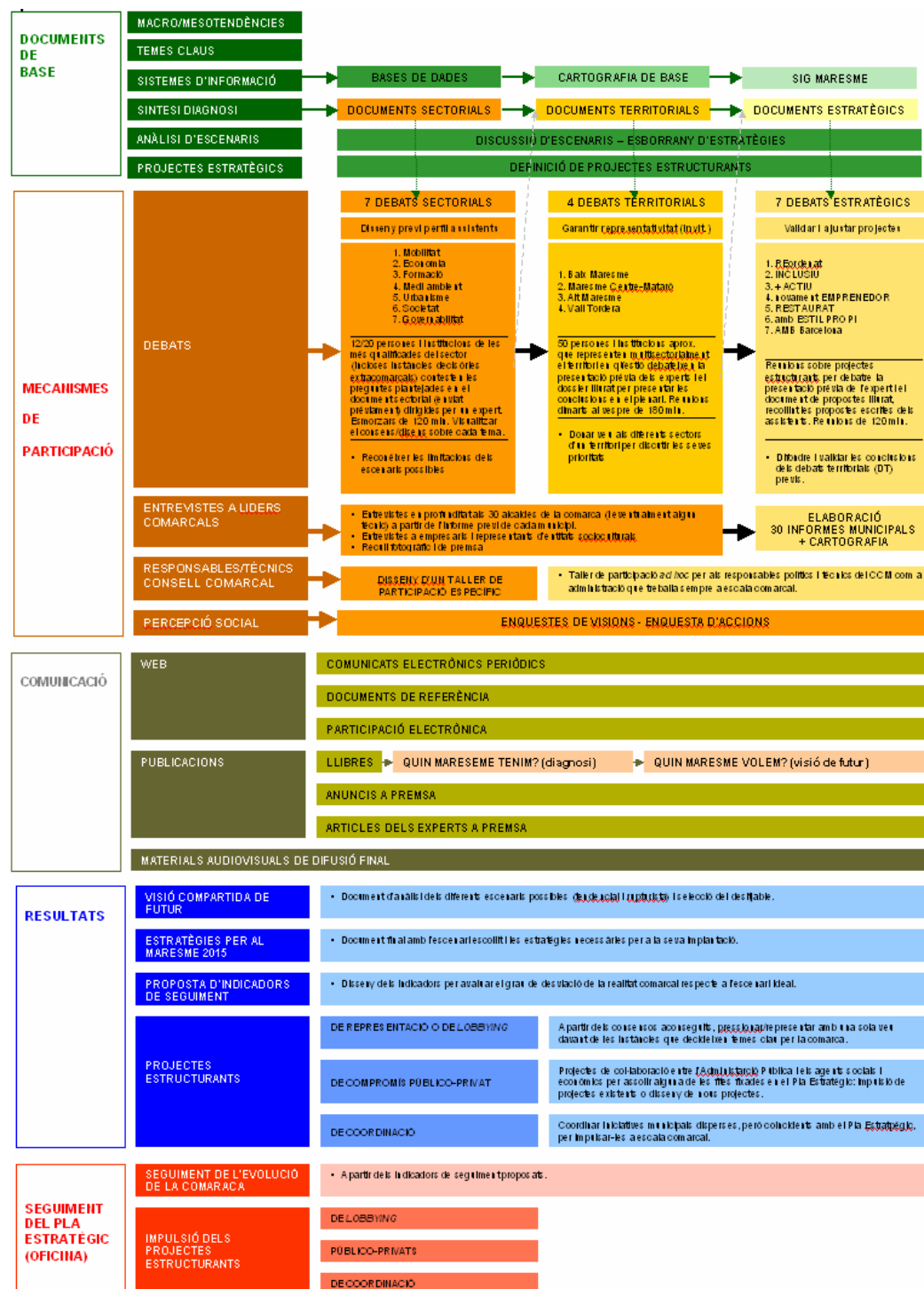
En una segona fase, es van realitzar la sèrie de quatre **debats territorials**, de participació oberta i implicació directa dels alcaldes i regidors dels municipis de la Vall de la Tordera, l'Alt Maresme, Maresme Central i Baix Maresme, amb l'objectiu de destil·lar una **visió compartida de futur** integrant les expectatives, voluntats i capacitats de tots els que viuen i treballen al Maresme, tant si són administracions públiques com ciutadans, agents socials i econòmics. Complementàriament, s'han realitzats una seixantena d'**entrevistes a líders**, els 30 alcaldes del Maresme, a més d'empresaris, experts i dirigents socials, que han contribuït a encarnar aquesta visió latent i traçar, amb veu pròpia, l'horitzó desitjable.

Finalment, en la tercera fase, es van celebrar 7 **debat estratègics** per aprofundir en la definició d'alternatives de solució a projectes clau.

PENTAGRAMA DE PARTICIPACIÓ

Pla de treball

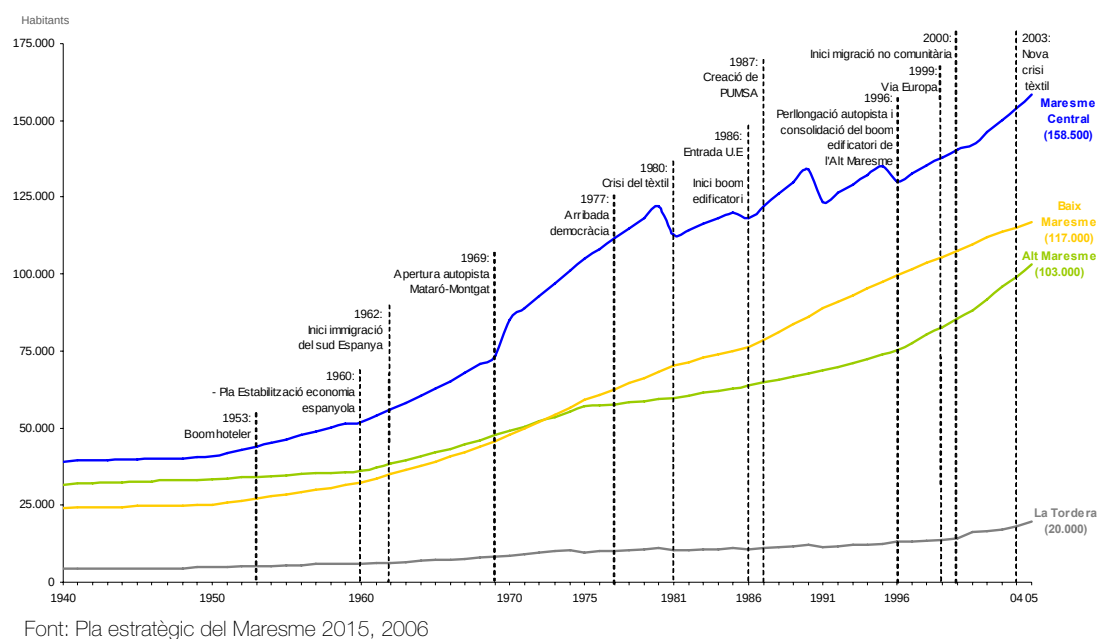
Com és el Maresme avui?

La comarca del Maresme s'estén per una estreta franja litoral entre la Serralada Litoral (les serres de Sant Mateu, del Corredor i del Montnegre) i el mar, entre Barcelona i la costa Brava, amb uns 50 quilòmetres de platges. Està solcada per més de 100 petites rieres, i cursos fluvials, que discorren eixuts la major part de l'any, a excepció de la Tordera, i baixen plens durant els episodis equinoccials de pluja torrencial, sovint provocant desbordament de les lleres. La dinàmica litoral ha estat alterada per ports i obres marítimes, i a ponent dels ports les platges pateixen severes regressions.

El Maresme és un territori de molt antiga humanització. Al llarg del segle XIX, el Maresme fou, amb Barcelona i el Garraf, la comarca més dinàmica socialment i econòmica de Catalunya. Mataró i el Maresme han mantingut una relació molt intensa amb Barcelona des de fa segles, com correspon a la seva proximitat geogràfica, i al fet de compartir un mateix paisatge litoral. El primer ferrocarril d'Espanya les va unir el 1848, la N-II el 1860 i la primera autopista de Catalunya el 1969.

Els darrers anys ha tingut un gran creixement immobiliari, i ha esdevingut un territori predominantment residencial, sobretot el Baix Maresme, i ha perdut pes industrial i en general econòmic, per bé que el Maresme central manté una certa activitat industrial i l'Alt Maresme un sector turístic dinàmic.

Evolució demogràfica del Maresme per subcomarques, 1940-2005

Les transformacions dels darrers anys han estat tan accelerades que han convertit en obsoletes moltes de les idees que encara acceptem amb naturalitat sobre què és i què hauria de ser el Maresme.

Avui, a principi del segle XXI, el Maresme té condicions extraordinàries per assolir un desenvolupament econòmic de qualitat i generar un grau molt alt de benestar social per als seus residents i per a la resta de Catalunya: d'una banda, per la bondat del clima i els atractius del paisatge marítim i cultural, que li confereixen una identitat i un estil propi, típicament mediterrani, i d'altra banda, per la proximitat a Barcelona i la seva plena integració a l'àrea metropolitana. Tot plegat, i atès el procés d'internacionalització de l'economia, genera noves oportunitats que fan que el Maresme resulti més competitiu globalment.

Les diferències entre l'imaginari col·lectiu i la realitat objectiva són molt grans en el Maresme. La paradoxa quotidiana d'un territori que es reconeix molt degradat i insostenible i al mateix temps atractiu, o altament congestionat i amb alta qualitat de vida alhora, sembla indicar que, en l'imaginari de moltes persones el Maresme s'identifica encara amb la comarca que fou fins als anys seixanta del segle XX, poc abans de l'explosió turística i residencial. Els problemes actuals, tot i greus, es perceben com a transitoris i superables, de forma que en un futur més o menys proper, el Maresme serà capaç de treure partit dels seus atractius evidents.

Algunes dades rellevants sobre el Maresme, 2006

Indicador	Catalunya	Regió Metropolitana	Maresme
Total població	6.813.319	4.673.648	399.927
Població projectada. 2015 (esc. alt)	8.176.976	5.522.505	511.666
Densitat de població (habitants/km)	212	1.442	969
Taxa bruta de creixement natural (‰)	2,0	2,3	3,6
Població 15-64 (%)	68,9	69,5	70,2
Població 65 i més (%)	17,0	16,5	14,4
Residents extracomunitaris (%)	8,2	8,2	7,3
Taxa d'immigració interna (‰)	45,8	42,6	58,3
Migració interna (‰)	0,2	-4,8	10,6
Població activa projectada. 2015 (esc. alt)	4.251.463	2.865.476	269.939
Renda bruta familiar per habitant	100,0	99,1	99,2
Creixement mitjà anual del PIB 96-02 (%)	3,4	3,4	3,5
PIB per càpita (índex Catalunya=100)	100	100,4	62
Ús de vehicle privat (%)	-	42,8	60,6
Mobilitat obligada intercomarcal (%)	-	15,2	40,5
Habitatge totals	1.169.781	545.574	76.669
Habitatges amb alguna deficiència (%)	6,9	7,6	5,0
Densitat mitjana d'habitatges (llars/hectàrea)	72,1	495,9	314,9
Sòl protegit PEIN (% sobre de l'àmbit)	20,9	19,2	19,1
Sòl urbanitzat (%)	6,6	25,7	25,5
Residus municipals. (Kg/hab/dia)	1,63	1,56	1,79

Font: Pla estratègic del Maresme 2015, 2006

Cap a on va el Maresme?

Si les tendències actuals continuessin espontàniament, en els propers deu anys el Maresme evolucionaria d'una forma negativa

D'una banda, tendiria a **perdre activitat industrial**, la innovació tecnològica del teixit empresarial seria escassa, el turisme es limitaria a algunes zones de l'Alt Maresme, seguint amb la orientació actual, i en el sòl agrícola conviurien usos i activitats diverses, des de conreus intensius a escoles ambientals, equipaments i usos a precari de diferent mena; la societat esdevindria un mosaic d'identitats culturals diverses, **sense conflictes greus** si no hi ha cap recessió econòmica important i es duen a terme polítiques socials i de mediació, però no milloraria apreciablement ni els nivells de formació de la població activa ni la seva capacitat emprenedora; territorialment **augmentaria la segregació espacial**, i el territori esdevindria més encara una sèrie de **enclaus residencials de qualitat diversa**, d'urbanitzacions i pobles d'alt *standing* a barris i zones degradades, centres urbans rehabilitats i polígons logístics i comercials connectats a les grans infraestructures construïdes al llarg del Maresme.

És probable que es construeixin calçades laterals a l'eix de l'autopista, i que es reformuli el peatge, però no que es desplaci o soterrí l'actual ferrocarril de la costa, excepte a Mataró, i **serà la lògica dels projectes individuals la que prevaldrà sobre els esforços que amb major o menor èxit se seguiran fent en la planificació urbanística supramunicipal**, malgrat que la possible reorganització territorial metropolitana condicioni a que en alguns sectors, com la vialitat local, o la gestió de les platges, o del transport públic, apareguin institucions o iniciatives amb visió metropolitana, i comarcal. Alguns espais no urbans intersticials es restauraran, com la riera d'Argentona, però **la majoria d'espais i rieres seguirà en una situació semblant a l'actual**. No és probable, amb tot, que els municipis millorin significativament el seu finançament ni la seva capacitat de gestionar projectes complexos.

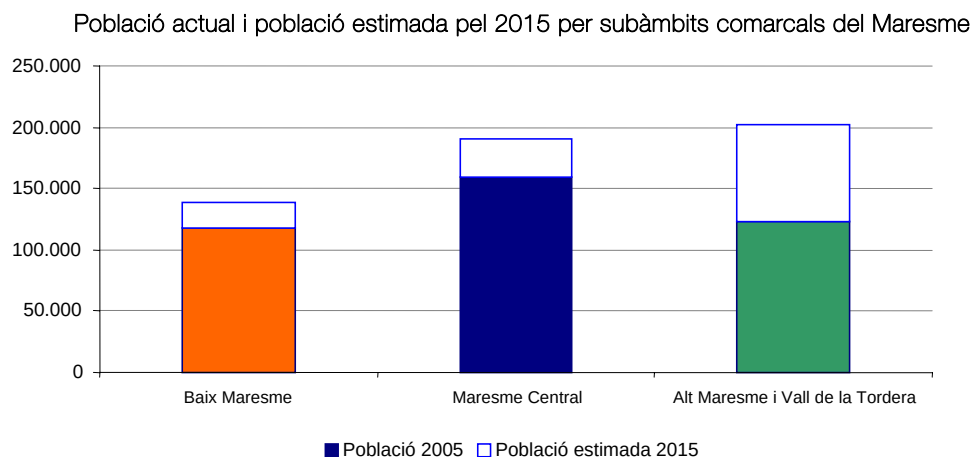
L'objectiu del Maresme 2015 és repensar el sentit de la transformació del Maresme, superant l'actual perplexitat social i dels poders públics, **per poder actuar anticipadament a favor de projectes estratègics que s'integrin en una visió suficientment compartida de futur**, que ha de basar-se tant en les voluntats i les percepcions com en les capacitats que efectivament té el territori, les persones, les empreses i les institucions maresmenques. Així, cal reconèixer que hi ha **tendències d'abast global** que ultrapassen la capacitat d'una ciutat, o una comarca en particular en un moment donat, i de caràcter estructural, que no poden modificar-se a curt termini.

En síntesi, les dinàmiques tendencials a les que està sotmès el Maresme són:

// S'incrementa el caràcter residencial i urbà

- > Al Maresme habiten ja 400.000 persones, i cap al 2015 podrien arribar a 500.000.
- > El **creixement urbanístic** ha estat en la majoria de municipis del Maresme sobretot de caràcter **residencial i perifèric** i, en alguns municipis, ha exhaurit significativament la capacitat de creixement futur. D'altra banda, els teixits urbans de baixa qualitat, amb voreres i carrers estrets i en pendent, poc espai públic i zones d'aparcament, i habitatge deficient, són molt extensos i requeriran polítiques actives de remodelació al llarg de molts anys. L'existència d'àrees urbanes amb activitats extensives o obsoletes possibilita que s'hi puguin desenvolupar processos de transformació urbanística que integrin llocs de treball i habitatges creant teixits de ciutat densa, compacta i complexa.

> Els fons marins i les platges, l'espai de transició entre el mar i el continent, és una zona molt sensible ecològicament i extraordinàriament valuosa des d'un punt de vista cultural, social i econòmic, sotmesa a pressions d'ús creixents. La majoria de la costa, molt artificialitzada, pateix greus problemes de regressió de platges, d'ocupació per usos indesitjats, i d'accessibilitat.

Font: Pla estratègic del Maresme 2015, 2006 a partir d'enquesta a arquitectes municipals i les previsions demogràfiques de l'Idescat.

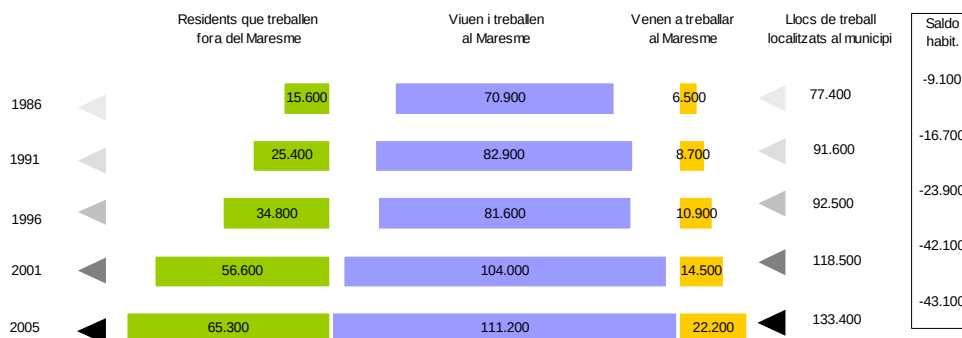
// Augmenta la mobilitat interurbana

> No existeix una xarxa de serveis de transport públic integrada en el Maresme, ni tant sols al Baix Maresme, que forma part del continu urbà metropolità. La xarxa de transport públic col·lectiu es desenvolupa sense visió de conjunt, com a suma de les iniciatives puntuals dels municipis i en una xarxa viària local i comarcal molt descoordinada, executada a partir de plans parcials i creixements urbans, sense visió de conjunt.

> El ferrocarril transporta trenta-dos milions de passatgers cada any, la majoria persones que van a treballar a Barcelona, i comença a patir greus problemes de saturació en hora punta dels dies feiners.

> La xarxa viària presenta tota mena de singularitats i excepcionalitats al llarg del litoral, en les característiques tipològiques de les vies o en les tarifes del peatge de les autopistes. D'altra banda, l'**accidentalitat a la carretera Nacional II** en el Baix Maresme, de fet un carrer urbanitzat en gran part del seu recorregut, per la façana marítima o Maresme centre de les poblacions, és la més alta de la xarxa viària espanyola.

Evolució de la mobilitat laboral intercomarcal

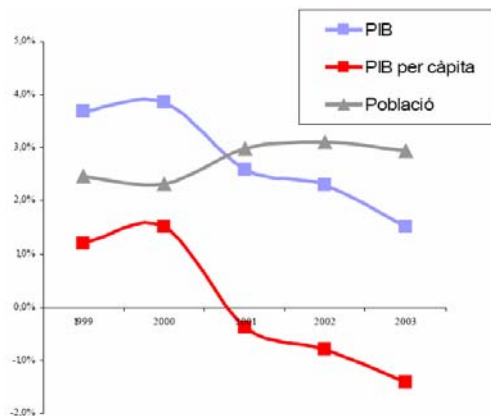

Font: Pla estratègic del Maresme 2015, 2006

// Es tendeix a l'estancament industrial

- > El Maresme genera un PIB per càpita inferior a la resta de les comarques metropolitanes degut a que l'augment de població no ha comportat un augment dels llocs de treball, i al propi procés de pèrdua de llocs de treball, intensificat en els darrers anys.
- > L'impacte de la globalització sobre l'estructura econòmica local es produeix en un entorn d'incertesa i de moviments empresarials que, no per previsibles, són menys traumàtics. Les deslocalitzacions, les demandes de major productivitat i competitivitat de les persones i els territoris, les noves professions exigeixen una posta al dia del capital humà que demanda noves plataformes de formació i de vies d'ocupació.
- > El procés de desindustrialització ha afectat al Maresme, on ara hi resten poques grans indústries, i es escàs el sòl disponible per a noves implantacions. En molts municipis petits l'Ajuntament és ja la institució que té un major nombre d'empleats.
- > Les infraestructures són molt precàries, especialment les de sanejament, d'abastament i de transports. Aquesta és una que suporten el desenvolupament social i econòmic del Maresme.

Evolució del PIB, del PIB per càpita i de la població del Maresme. Taxa de variació interanual

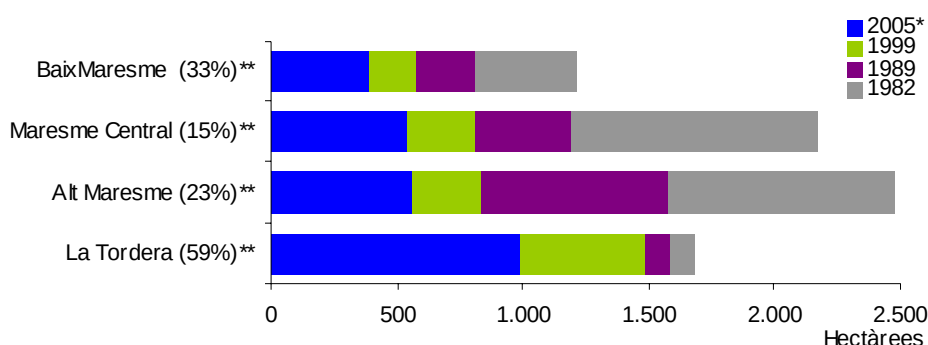

Font: Pla estratègic del Maresme 2015, 2006

// L'agricultura es tensiona i el sòl és un recurs cada cop més escàs i valuós

- > Les tendències actuals revelen que la intensitat dels canvis en l'ús i la ocupació del sòl a les zones costaneres superen els observats en qualsevol altre lloc.
- > L'agricultura intensiva, de caràcter semiindustrial, s'ha estès desordenadament, provocant impactes ambientals i paisatgístics. Malgrat les oportunitats dels mercats de proximitat i l'existència de casos d'èxit amb productes de qualitat, la rendibilitat és modesta. *La febre d'or immobiliària* desmotiva inversions a mig i llarg termini.

L'agricultura davant la pressió residencial: hectàrees cultivades

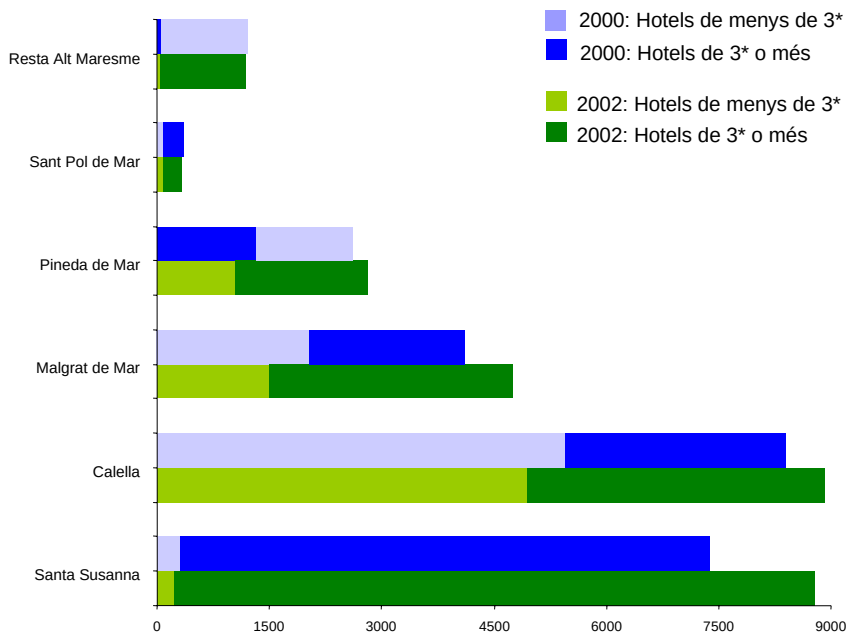

Font: Pla estratègic del Maresme 2015, 2006

// Creix el turisme i es diversifica, hi ha més competència però també noves oportunitats

- > Mentre Barcelona s'ha consolidat des del 1992 com a destinació turística internacional, i el turisme cultural, vinculat als negocis, a congressos i convencions, esdevé un motor per a la terciarització de la ciutat i potencia la seva atractivitat com a ciutat-seu d'empreses i institucions internacional d'alt valor afegit, **les destinacions turístiques del litoral, tradicionalment de sol i platja, pateixen la competència d'un nombre creixent d'altres destinacions** que ofereixen entorns paisatgístics i condicions econòmiques molt avantatjoses. Així, es dona l'aparent paradoxa que els preus oferts pels hotelers de la Costa del Maresme són els més baixos de totes les destinacions turístiques espanyoles.
- > L'atractiu del territori maresmenc com a lloc per viure i treballar és un valor **principal de competitivitat**, però per facilitar i promoure el desenvolupament d'activitats econòmiques amb alt component d'innovació i creativitat que valoritzin la seva ubicació en el litoral, a més de reforçar els teixits socials i econòmics locals, cal restaurar el valor paisatgístic del litoral, reduint o eliminant els impactes creats per les infraestructures i restaurant el sòl que resta no urbanitzat, i recuperant la qualitat del paisatge, de les platges, de l'aigua marina i dels fons marins.
- > A mig termini, l'increment del turisme cultural i de negocis, de convencions i congressos a Barcelona, podria aportar al Maresme un mercat potencial de **visitants**, interessant tant per la seva desestacionalització i continuïtat al llarg de l'any, així com per la seva major capacitat de despesa. D'altra banda, l'increment del turisme familiar de proximitat, que busca espais naturals i activitats a l'aire lliure, suposa un potencial evident pel Maresme.

Evolució de l'oferta turística de l'Alt Maresme (nombre de places)

Font: Estimació Pla estratègic del Maresme a partir de les dades de Caixa Catalunya, 2006

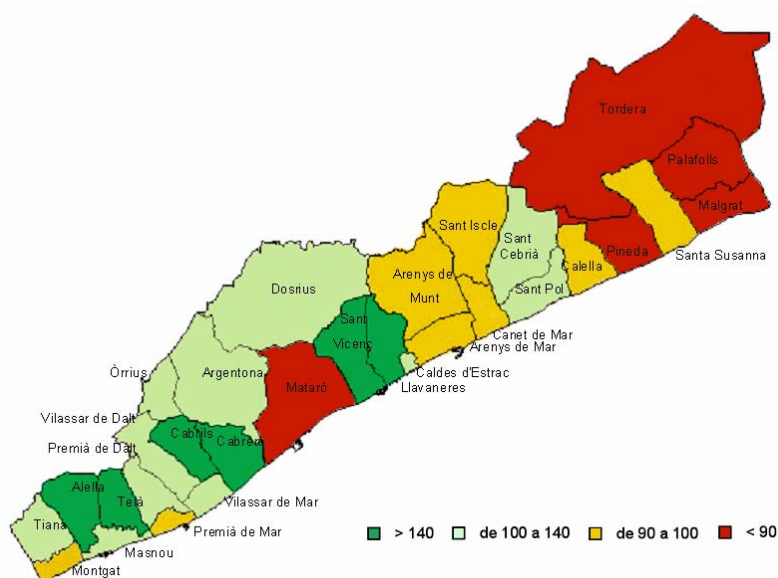
// Es desfamiliaritza l'estat de benestar i augmenta el risc de dualització social

> La immigració és un fenomen present (i creixent) en totes les metròpolis europees. L'envelliment de la població, les noves estructures familiars, la inseguretat i precarietat laborals creixents i la polarització social són fenòmens que podrien posar en risc la cohesió social i l'estat del benestar. Al Maresme hi ha un cert risc de conflicte socials relacionat amb la immigració extracomunitària i el xoc cultural.

> El Maresme ha atret al llarg de la segona meitat del segle XX molta població procedent de Barcelona, sobretot al Baix Maresme però també a la resta del territori, i un volum important de turistes, sobre tot a l'Alt Maresme. Tot plegat contribueix a conformar una societat dual en termes de renda i de segregació de l'espai. És comprensible que en un entorn canviant i imprevisible la societat es torni cada dia més conservadora, i reclami amb major insistència el suport de les administracions per tota mena de projectes. **Encara que hem perdut caràcter emprenedor, no així la capacitat creadora.**

> Al Maresme hi ha un dèficit de places en residències públiques i de proximitat. El model actual de predomini de residències privades d'alt cost fa que hi hagi un risc de marginació de la gent gran. El dèficit de places públiques i la manca de territorialització d'aquestes, no ajuden a la vinculació de les residències amb la comunitat.

Desigual distribució territorial de la renda, 2006
(Índex. Província de Barcelona =100)

* Les dades dels municipis de menys de 5.000 habitants estan estimats en funció de variables aproximades com el nivell d'instrucció.

Font: Pla estratègic del Maresme 2015 a partir programa Hermes de la Diputació de Barcelona.

// Augmenta la feblesa financera dels Ajuntaments

- > La despesa extraordinària que fan els ajuntaments per oferir serveis que no són de la seva competència i que la ciutadania reclama, ha suposat comprometre el 33% dels pressupostos municipals, uns 244'70 euros per habitant, que s'han destinat majoritàriament a cultura, seguretat i protecció civil, promoció social, habitatge i urbanisme i educació.
- > En els propers anys, tot fa pensar que les finances dels Ajuntaments poden estar amenaçats per cinc elements de sosteniment econòmic: d'una banda el manteniment en els nivells actuals de les transferències de l'Estat, amb la configuració competencial del mapa autonòmic actual a Espanya, fa pensar en el creixement del repartiment de la despesa pública cap els governs autonòmics en detriment de l'Estat i probablement i indirecte del món local. En segon lloc, la desacceleració dels ingressos derivats del "boom" de la construcció per raons de mercat i escassetat de sòl. En tercer lloc, la disminució prevista dels Fons Europeus producte de l'ampliació de 15 a 25 Estats. En tercer, la dificultat d'augmentar la pressió fiscal local. Molts Ajuntaments tenen els seus tributs més importants a nivells molt alts. I per últim, el creixement previsible dels tipus d'interès financers. El que pot suposar a mig termini un increment dels fons destinats a pagament d'interessos del finançament de les inversions municipals.
- > La despesa que els municipis realitzen en serveis que no són de la seva competència indica que existeix un desajust entre competències i finançament.

// El Maresme tendeix a perdre identitat i centralitat

- > Per diverses raons, el Maresme ha anat perdent progressivament centralitat, de forma que molts dels projectes d'iniciativa pública, sobre les infraestructures i la gestió del territori, indispensables per poder dur a terme un desenvolupament futur de

qualitat, són successivament posposats en el temps des de fa més de vint-i-cinc anys. Així, mentre s'allunya de Barcelona per la insuficiència de les comunicacions, es degrada el paisatge, en particular les rieres i algunes platges.

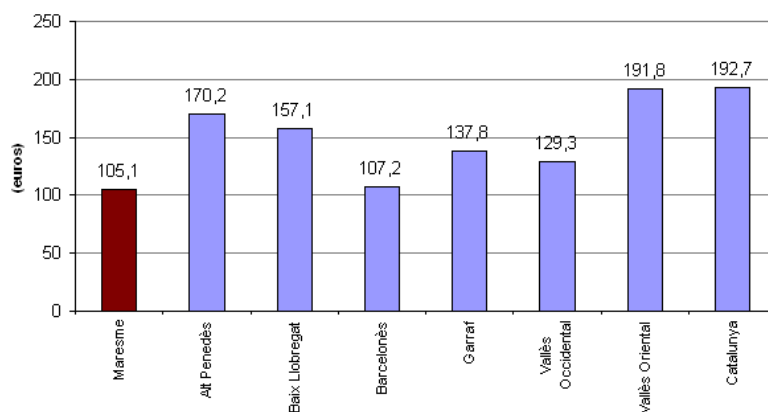
> La tendència de les darreres dècades havia estat l'aplicació de solucions puntuals a problemes que són estructurals, com passos subterranis sota la via del tren, espigons per confinar les platges i regeneracions puntuals de sorra. Però la complexitat territorial del Maresme fa que qualsevol actuació important no pugui definir-se independentment de la resta, la qual cosa limita que s'activin els projectes de transformació estratègica.

> Tot i que la dificultat d'impulsar projectes estratègics és objectivament més difícil al Maresme que a d'altres territoris a Catalunya, per la complexitat territorial, la vulnerabilitat ambiental del litoral, i l'afebliment dels teixits socials i econòmics locals, també és cert que en pocs altres llocs de Catalunya l'impacte de dur a terme una actuació estratègica seria tan notable, com mostra la reconversió ja efectuada del litoral metropolità barceloní, a Barcelona ciutat, el Barcelonès Nord i el Delta del Llobregat, actualment en curs.

> Al Maresme perviuen imaginaris populars i polítics que encara contraposen la identitat local a la metropolitana o barcelonina, com si fossin antagònics, d'una forma contraproduent des del punt de vista de la gestió més eficient dels serveis públics, del territori o de la promoció econòmica.

> Aquest territori costaner disposa d'una llarga tradició en relació als treballs vinculats amb la mar que estan encara insuficientment valoritzats o deficientment promocionats. Aquests poden activar-se per constituir la base que aglutini projectes de transformació social i econòmica del Maresme.

Mitjana d'inversions per càpita de la Generalitat de Catalunya
a les comarques de l'Àmbit Metropolità, 1994 – 2002

Font: Pla estratègic del Maresme 2015 a partir de l'Idescat.

La visió compartida de futur: Quin Maresme volem per al 2015?

El Maresme és el lloc de Catalunya on més s'accentuen les contradiccions pròpies del litoral, entre les grans oportunitats de desenvolupament social i econòmic que té, i els dèficits i problemes que encara pateix.

Avui, el Maresme viu en la paradoxa de ser el territori de Catalunya més semblant a Barcelona, i al Barcelonès, i més proper, tant per compartir una història i geografia comunes, com per les dinàmiques territorials, reptes i oportunitats de desenvolupament futur que es presenten, i alhora ser un dels més distants pel que fa a la seva capacitat d'impulsar projectes de desenvolupament estratègic compartits.

"En realitat —deia Josep Pla— Barcelona és el poble del Maresme que té més habitants." Barcelona ha estat capaç de dur a terme durant els darrers vint anys els grans projectes de transformació que necessitava per evolucionar de ser una ciutat industrial provinciana a una ciutat cosmopolita, reconeguda internacionalment, amb un turisme cultural i de negocis en creixement i una capacitat ingent d'atraure activitats de valor afegit, i llocs de treball per als seus residents. Com succeí a Barcelona ciutat, **sense la reconstrucció de les infraestructures i la recuperació del seu paisatge, les oportunitats d'atracció d'activitats avançades i de serveis personals, la reconversió de l'agricultura intensiva i del turisme de masses són inviables al Maresme.**

D'altra banda, els grans projectes de Barcelona no poden inscriure's ja dins del terme municipal de la ciutat. I després de trenta anys de vigència del Pla General Metropolità que el 1976 posà les bases del que podria ser la transformació de la ciutat, és hora d'actualitzar-lo i potser ampliar-ho territorialment.

El Maresme hauria de poder incorporar-se a la transformació que Barcelona està duent a terme en les darreres dècades. Perquè és tot el litoral de Catalunya el que hauria de posar-se en valor: després de reforçar la protecció del sòl no urbanitzable costaner, **ara són necessaris grans projectes de transformació i reconstrucció del litoral més proper a Barcelona.**

Volem que el 2015 el Maresme sigui:

- // Organitzativament: Un Maresme AMB Barcelona
- // Productivament: Un Maresme + ACTIU
- // Econòmicament: Un Maresme novament EMPRENEDOR
- // Socialment: Un Maresme INCLUSIU
- // Territorialment: Un Maresme REordenat
- // Ambientalment: Un Maresme RESTAURAT
- // Culturalment: Un Maresme amb ESTIL PROPI

LÍNIA ESTRATÈGICA 1. Un Maresme AMB Barcelona

El Maresme ha estat poc resolutiu en definir projectes estratègics; per exemple, les qüestions lligades a la renovació de la façana marítima, pràcticament assolida a Barcelona, molt avançada a Sant Adrià, Badalona, en curs a Mataró, no tenen encara ni un projecte ni una forma de finançament de Mataró a Barcelona, el territori que fou, precisament, el més dinàmic i emprenedor de Catalunya i d'Espanya al llarg del segle XIX.

En canvi, sí que hi ha iniciatives en els municipis, que evidencien certa capacitat d'acció en causes comunes: diversos municipis del Maresme Central han constituït recentment una taula de treball al voltant de la riera d'Argentona, per debatre i impulsar projectes d'ordre territorial com la restauració de la riera. Paral·lelament, Mataró forma part activa de l'anomenat Arc Metropolità, amb Granollers, Sabadell, Terrassa, Martorell, Vilafranca i Vilanova, que ha resultat ser un eficaç *lobby*, tant en la discussió del finançament del transport públic, com en la promoció del projecte de ferrocarril orbital, o en les discussions sobre l'organització territorial metropolitana. D'altra banda, el Maresme té exemples prou vàlids de gestió mancomunada que gestionen pressupostos importants.

Actualment hi ha 99 entitats locals operant al Maresme, dels quals 18 són de gestió supramunicipal. En general, el model de gestió i organització dels serveis públics actualment vigent ha estat constituït més per l'evolució sectorial de les diferents administracions actuant per solucionar problemes puntuals a mida que aquests es presentaven, més que no pas com a resultat d'una planificació coherent del conjunt d'instruments i organitzacions.

La conclusió del procés participatiu Maresme 2015 ha estat que **per millorar l'eficiència en la prestació de serveis públics, el Consell Comarcal del Maresme ha de donar suport i buscar sinèrgies entre les múltiples entitats locals supramunicipals existents en el Maresme. D'altra banda, per tal d'impulsar projectes estratègics de transformació, el Maresme ha d'aconseguir una posició més central en l'organització territorial metropolitana, i Mataró ha d'exercir un lideratge més decidit.**

Objectius:

- // **Integrar el Maresme** més eficientment en l'organització territorial metropolitana de Barcelona per guanyar centralitat política.
- // **Facilitar una relació fluida entre les institucions locals i les institucions de l'Estat**, a través de la Generalitat per l'impuls de projectes estratègics.
- // **Millorar l'eficiència de l'administració pública** generant sinèrgies i economies d'escala, per garantir una oferta de serveis de qualitat als ciutadans.

Estratègies:

- // **Enfortir el lideratge de Mataró com a capital del Maresme**, i posicionar el Maresme al centre del litoral de Catalunya.
- // **Impulsar el Consell Comarcal com a institució capaç de generar anàlisi estratègic, seguiment i implementació de projectes estructurants** per el Maresme.
- // **Impulsar la funció del Consell Comarcal com a institució de suport a consorcis de serveis supramunicipals d'abast comarcal.**
- // **Prioritzar la cooperació amb Barcelona** i l'adequada integració metropolitana tant a nivell tècnic com polític.
- // **Aprofundir en els models de cooperació públics i privats**, per passar de la gestió directa a les concessions administratives supramunicipals, sempre que sigui més eficient.

LÍNIA ESTRATÈGICA 2. Un Maresme + ACTIU

El Maresme compta amb el 6% de la població de Catalunya i un percentatge similar de la renda però en canvi només representa el 4% del PIB. Aquest diferencial posa al descobert la feblesa del teixit productiu del Maresme, el que contrasta amb l'elevat nombre de professionals o empresaris que hi resideixen.

El model de desenvolupament econòmic del Maresme per les properes dècades s'ha de basar en valoritzar els seus avantatges comparatius:

- El clima, el paisatge, encara que malmès, amb infraestructures precàries i degradació d'alguns indrets.
- La proximitat a Barcelona, malgrat la congestió creixent de les infraestructures actuals per la creixent mobilitat.
- L'existència de sectors econòmics en procés de transformació, oberts a mercats internacionals (el tèxtil, l'agricultura intensiva, i el turisme). D'aquests sectors, mentre el tèxtil i l'agricultura estan amenaçats, el turisme té creixement tendencial. D'altra banda, la crisi del tèxtil ha generat un nou grup d'empresaris de talent i amb visió global que afavoreixen la concentració al Maresme d'activitats tèxtils d'alt valor afegit, l'embrió del que podria ser un nucli tèxtil europeu de primer nivell.
- L'emergència de noves empreses en alguns sectors de noves tecnologies i de nous emprenedors, si bé en un nombre encara escàs.

El Maresme té oportunitats de creixement molt importants en el sector del turisme, tant per l'existència d'un teixit empresarial consolidat com per la demanda creixent d'un tipus d'activitats i serveis relacionats amb el lleure, la formació, la salut, la cultura i els negocis. També la indústria tèxtil i l'agricultura intensiva constitueixen una base econòmica partir de la qual pot emergir un sector TIC encara embrionari.

La conclusió del procés participatiu Maresme 2015 ha estat que per tal de fer el Maresme més actiu, **s'ha d'impulsar la creació d'una xarxa de centres de negocis de prestigi a edificis i entorns emblemàtics, i la gestió de polígons industrials com zones d'activitat econòmica avançada. Projectes que requereixen de la constitució d'una Agència per al Desenvolupament del Maresme.**

Objectius:

- // **Augmentar els llocs de treball** per a facilitar que un nombre creixent dels habitants també puguin treballar al Maresme.
- // **Atraure activitats amb valor afegit** que generin llocs de treball qualificats i valoritzin l'escassetat de sòl disponible.
- // **Mantenir** una presència important de les **activitats industrials** existents al Maresme com el tèxtil i el turisme, i **propiciar la seva transformació cap a activitats de més valor afegit.**

Estratègies:

- // Suport a la innovació tecnològica i organitzacional de les petites i mitjanes empreses del Maresme.
- // Promocionar el Maresme com a territori atractiu per a la localització d'empreses de serveis avançats.
- // Gestió estratègica dels polígons industrials, adaptant-los a les necessitats d'activitats de més valor afegit.
- // Regular l'agricultura intensiva d'hivernacle per a que assoleixi l'equilibri entre la rendibilitat i sostenibilitat.
- // Coordinació de les polítiques de promoció econòmica dels municipis.

LÍNIA ESTRATÈGICA 3. Un Maresme novament EMPRENEDOR

L'estructura empresarial del Maresme es caracteritza per ser principalment de tipus familiar i individualista: el 75% no supera els 5 empleats, opera majoritàriament en sectors tradicionals i incorpora poca innovació. Les fusions, les adquisicions i les aliances són poc freqüents. Tanmateix, hi resideix un nombre elevat de professionals i empresaris que desenvolupen la seva activitat fora del Maresme.

El turisme avançat, entès com serveis de valor afegit a les persones, és el sector on el Maresme té avantatges competitiu més evidents a mig i llarg termini, i constitueix una oportunitat per a la recuperació de la capacitat emprenedora del Maresme. És un sector que generarà a mig termini una demanda creixent de serveis vinculats a noves tecnologies, especialment propici a la creació de microempreses i petites i mitjanes empreses locals, i que exigeix alhora una millora de la qualitat de l'entorn.

El Maresme, que fou pionera als anys seixanta en la promoció del turisme, es troba en procés de reconversió. Avui, el turisme aporta el 11% del PIB comarcal i principalment es concentra als municipis del l'Alt Maresme, però *Costa del Maresme* està a la cua en nombre de visitants per marques turístiques de tota Catalunya. Va rebre l'any passat gairebé un milió i mig de viatgers, poc més d'un milió d'estrangers, molt per darrera dels més de 6'5 milions de Barcelona o els 5'5 de la Costa Daurada i la Costa Brava.

D'altra banda, la manca de demanda formativa, especialment en estudis tecnològics, i el desfasament que hi ha entre la formació impartida i les demandes del sector productiu constitueixen un tema crític. En aquest sentit, el TecnoCampus té alhora l'oportunitat i la responsabilitat d'impulsar la transmissió dels coneixements de la universitat vers els nous emprenedors TIC i a les PIMES que constitueixen la base productiva del Maresme.

La conclusió del procés participatiu Maresme 2015 ha estat que **el turisme avançat, de negocis, formació, cultura i salut, serà sector clau de l'economia del Maresme a mig i llarg termini. Cal reformular la marca turística per valoritzar la proximitat a Barcelona, millorar la formació en el sector i incentivar la creació de microempreses.**

Objectius:

- // Promoure les xarxes empresarials i d'emprenedors.
- // Donar suport a noves activitats vinculades als serveis avançats a les persones i les empreses.
- // Fomentar l'excel·lència formativa en sectors de serveis avançats i la seva vinculació amb les empreses.

Estratègies:

- // Desenvolupar serveis de suport a la creació de noves empreses (vivers, capital risc).
- // Impulsar segments de turisme complementaris o alternatius al mercat de turisme d'oci tradicional, en la formació, la salut, la cultura i el turisme de negocis.
- // Atraure sectors d'excel·lència en equipaments/serveis en l'àmbit de la salut, l'atenció a la gent gran i l'àmbit educatiu.
- // Enfortir la cooperació público-privada en la renovació de l'oferta turística i de les activitats comercials als centres urbans
- // Coordinar les institucions de formació i els nivells educatius.

LÍNIA ESTRATÈGICA 4. Un Maresme INCLUSIU

Es constata una creixent desvinculació dels ciutadans al seu municipi de residència, per la major mobilitat residencial i laboral, i un afebliment dels teixits socials. El 62% dels residents són nascuts fora del Maresme. D'altra banda, la darrera onada migratòria, que s'inicia a mitjans dels noranta i que ha aportat el 50% del creixement demogràfic comarcal, està dibuixant un perfil social caracteritzat per la multiculturalitat i la dualització de rendes, amb certa segregació per barris i per ocupacions. Actualment, la població extracomunitària és ja més 7,5% del total, al voltant de les 30.000 persones, amb variacions importants segons el municipi.

Tot plegat, exigeix polítiques públiques més personalitzades, amb programes supramunicipals d'intervenció, capaces d'anticipar dèficits, impulsar processos de mediació i evitar el risc de conflicte social.

Finalment, s'identifica la dependència com la clau de volta que marcarà l'estratègia dels serveis socials del Maresme. En aquest àmbit el marc el donarà l'articulació pràctica de la nova Llei de dependència.

La conclusió del procés participatiu Maresme 2015 va ser que **per fer un Maresme més inclusiu resulta indispensable l'articulació del model d'atenció a les persones dels municipis del Maresme, amb responsabilitat pública i obert a la participació dels actors privats en la provisió dels serveis.**

Objectius:

- // Evitar els riscos de dualització social, ideant estratègies de desenvolupament comunitari que promoguin la inclusió social.
- // Atendre les persones amb persones de dependència des d'una perspectiva social.
- // Crear sectors d'excel·lència pel que fa als equipaments socials en l'àmbit de l'educació, la salut i l'atenció a la gent gran.

Estratègies:

- // Desenvolupar polítiques supramunicipals d'habitatge social de lloguer que ajudin a resoldre l'accés a l'habitatge per a tothom.
- // Promoure l'accessibilitat universal en els transports públics, les noves actuacions urbanístiques i, en la mesura del possible, en els equipaments ja existents.
- // Integrar els serveis educatius, laborals, de lleure amb l'atenció mèdica per a les persones en situació de dependència.
- // Prioritzar el suport a entitats cíviques d'abast supramunicipal en l'àmbit de la integració social i cultural.
- // Dissenyar l'espai públic com a lloc de reforç dels vincles de la comunitat. Propiciar un ús més obert i inclusiu dels equipaments esportius i culturals ja existents.

LÍNIA ESTRATÈGICA 5. Un Maresme REordenat

En els darrers 25 anys el Maresme ha incrementat els seus habitants en més de 150.000 i quasi ha doblat la població, amb un model residencial difús i amb un increment proporcionalment encara més important del parc de vehicles privats. Les previsions de creixement indiquen que arribarà els 500.000 habitants l'any 2015.

D'altra banda, els teixits urbans de baixa qualitat, amb poc espai públic i zones d'aparcament, són extensos i requeriran polítiques de remodelació al llarg de molts anys. L'existència d'àrees urbanes amb activitats extensives o obsoletes possibilita que s'hi puguin desenvolupar processos de transformació urbanística que integrin llocs de treball i habitatges creant teixits de ciutat densa, compacta i complexa.

Paral·lelament, el procés d'integració metropolitana dels municipis del Maresme genera trànsits creixents de persones i mercaderies a través de les autopistes i carreteres convencionals i serveis ferroviaris, creant nivells de congestió i impactes socials i ambientals inassumibles.

La conclusió del procés participatiu Maresme 2015 ha estat que per reordenar el Maresme és urgent redactar Plans Directors Urbanístics del Maresme vinculats al Pla Territorial Metropolità. Per l'urbanisme del Maresme, serà decisiu definir adequadament els nous projectes d'infraestructures de mobilitat al llarg del corredor de l'autopista.

Objectius:

- // Contenir l'extensió urbana i maximitzar l'interès socioeconòmic dels nous desenvolupaments urbanístics.
- // Consolidar els espais protegits i el valor sociocultural dels paisatges no urbanitzats.
- // Modernitzar i completar les infraestructures de mobilitat i minimitzar els seus impactes territorials

Estratègies:

- // Desenvolupar plans d'ordenació territorial d'abast supramunicipal.
- // Impulsar projectes de reforma urbana i operacions de nova centralitat.
- // Organitzar en xarxa de la vialitat, dotant d'urbanitat les vies locals i comarcals.
- // Impulsar projectes de renovació i reconstrucció de les infraestructures viàries i ferroviàries amb greus impactes.
- // Reorganitzar la xarxa de transport públic al Maresme per fer-la més eficient i sostenible.
- // Explotar més eficientment les infraestructures de mobilitat existents, especialment l'autopista i els serveis de rodalies.

LÍNIA ESTRATÈGICA 6. Un Maresme RESTAURAT

El Maresme té 134 conques hidrològiques amb una extensió inferior a 18 km². Són la base de l'estructura territorial, paisatgística i, fins i tot, urbana. De les 55 rieres que aboquen a mar, bona part estan canalitzades o soterrades però en general no hi ha hagut encara un pla integral de manteniment. Històricament, han estat utilitzades com a vies i camins de connexió amb l'interior. Moltes són ja carrers asfaltats o formigonats sota els quals s'ha canalitzat el curs d'aigua. D'altres foren canalitzades a cel obert, totalment o parcialment, amb obres rígides poc integrades en el paisatge i amb un caràcter marginal, augmentant el risc d'inundació.

Als 47'9 km de costa baixa del Maresme, 15 platges de les 45 que hi ha pateixen regressió. El dèficit sedimentari, la interrupció amb obres marítimes —hi ha 5 ports esportius que han alterat la dinàmica litoral—, i la no regeneració durant els darrers anys, han provocat una pèrdua de sorra constant a les platges de ponent dels ports i especialment als municipis del Baix Maresme, accentuada durant els temporals.

D'altra banda, són nombrosos els espais d'interès natural: espais PEIN (Conreria-Sant Mateu-Cèl·lecs; Montnegre-Corredor —19'1% del territori, 7.632 ha—, estany i rouredes de la Tordera, els espais d'especial interès forestal i els d'especial interès agrícola —conreus de regadiu i amb denominació d'origen, com la vinya d'Alella o les maduixes a l'Alt Maresme—.

La conclusió del procés participatiu Maresme 2015 ha estat que **restaurar la qualitat paisatgística del Maresme pel seu valor patrimonial, ambiental i econòmic, i com a estratègia de creació i reforçament dels intangibles d'identitat comarcal és un dels objectius vertebrals, assolible amb la redacció de Cartes del paisatge.**

Objectius:

// Restaurar la qualitat del paisatge del Maresme, prioritàriament les rieres, les platges i el sòl agrícola.

// Superar la precarietat de les infraestructures ambientals, especialment les de sanejament.

// Incentivar una agricultura de proximitat rendible i integrada en el paisatge.

Estratègies:

// Substituir o reubicar progressivament els usos que degraden el paisatge no urbanitzat del Maresme.

// Renovar la xarxa d'infraestructures de sanejament.

// Fer més eficients les polítiques de reducció de la producció de residus, de recollida selectiva i de revalorització unificant criteris i gestors.

// Urbanitzar adequadament els espais agrícoles, amb criteris de sostenibilitat i rendibilitat.

// Aplicar una gestió integrada del litoral en relació a les rieres, les platges, el sanejament, la qualitat de l'aigua i els fons marins.

LÍNIA ESTRATÈGICA 7. Un Maresme amb ESTIL PROPI

Els elements de patrimoni històric, arquitectònic i natural, edificis, fàbriques, ermites i camins, carrers i places, parcs i monuments, i també els esdeveniments i les efemèrides han quedat banalitzats, o estereotipats per causa de la ràpida extensió del teixit urbà. Hi ha un creixent desconeixement de la memòria històrica del Maresme per part dels residents. Aquest territori costaner té una llarga tradició comercial i marítima que està insuficientment valoritzada o deficientment promocionada.

L'imaginari del Maresme està directament vinculat als atributs tant físics, com culturals que té, i a la vivència quotidiana dels residents. En el cas del Maresme, l'evolució o construcció d'aquest imaginari està íntimament relacionada també amb els projectes territorials pendents. En aquest sentit, la utilització de l'imaginari com a estratègia de renovació territorial té un sentit poètic però també eminentment pragmàtic. La renovació urbana i paisatgística, la millora de la qualitat i seguretat ambiental, ha de venir condicionada, i propiciada, per un projecte més global de recreació del paisatge cultural del Maresme.

El Maresme més que "una comarca de Catalunya" o un "suburbi de Barcelona", ha estat sempre, amb Barcelona, el centre del litoral de Catalunya.

La conclusió del procés participatiu Maresme 2015 ha estat que per valoritzar el territori i la identitat del Maresme **cal optimitzar la utilitat social i econòmica dels recursos destinats a activitats culturals per tal de contribuir a la creació de teixits socials interculturals i/o al suport d'activitats d'excel·lència, i donar major visibilitat als elements d'identitat cultural del Maresme.**

Objectius:

- // Afavorir la vinculació dels residents al territori i les activitats que configuren la identitat del Maresme.
- // Valoritzar el paisatge cultural del Maresme, promovent la utilització social i econòmica del patrimoni cultural.
- // Afavorir la participació social. Propiciar una major col·laboració entre la societat civil i l'administració pública, que impliqui les associacions en els processos públics de presa de decisions.

Estratègies:

- // Resituar els equipaments culturals (biblioteques, museus, teatres...) al centre de la vida social dels pobles i ciutats, com elements d'integració social i de vinculació intel·lectual i afectiva dels ciutadans en el territori.
- // Valoritzar socioeconòmicament el patrimoni cultural del Maresme.
- // Promoure l'excel·lència de les activitats culturals locals, especialitzant-les i articulant-les en xarxa. Crear productes culturals que integrin i coordinin una agenda diversa de llocs i activitats (gastronòmiques, celebracions, etc.), per reforçar-los els uns amb els altres. Atendre especialment el mercat barceloní i metropolità.
- // Impulsar les associacions cíviques en la capacitat de transformació i disseny de projectes en el camp de l'ecologia i la solidaritat.
- // Augmentar el caràcter inclusiu de les associacions cíviques i mobilitzar un major nombre d'associats en les entitats, desenvolupant un paper destacat en la vida civil de l'àmbit on actuen.

20 PROJECTES ESTRATÈGICS PER AL MARESME

Un Maresme AMB Barcelona

- **Impuls del Consell Comarcal del Maresme com a Consell de Consorcis del Maresme.** Coordinació dels serveis públics prestats pels municipis i les institucions sectorials metropolitanen. Generalització de les noves TIC en l'Administració local.
- **Creació de l'Oficina Tècnica d'Estratègies al Consell Comarcal**, per al seguiment dels objectius del pla Maresme 2015. Continuació dels processos de debat i dinamització sobre qüestions estratègiques pel Maresme i **seguiment dels programes d'inversió pública en el Maresme.**

Un Maresme + ACTIU

- **Constitució de l'Agència de desenvolupament econòmic del Maresme (ADM) per a l'atracció d'activitats d'alt valor afegit per a la comarca** (participada pels municipis del CCM, i pel propi CCM, amb vincles al teixit econòmic.) per la gestió integrada de polítiques actives d'ocupació i projectes de desenvolupament estratègic.
- **Desenvolupament d'una xarxa de centres de negocis de prestigi** (oficines petites i mitjanes amb serveis compartits en tots els municipis), recolzats en edificis o entorns singulars de cada municipi.
- **Gestió supramunicipal de polígons industrials i àrees d'agricultura intensiva estratègics**, com a zones d'activitats econòmiques equipades i més especialitzades sectorialment.

Un Maresme novament EMPRENEDOR

- **Promoció de la marca turística del Maresme com a Costa de Barcelona – Maresme**, enfortint un model turístic que aporti valor afegit en camps com la salut, els esports nàutics i la formació, complementaris a Barcelona. Impuls dels processos de renovació dels centres de les ciutats.
- **Promoció de l'excel·lència de la formació en economia d'empresa, comerç i turisme al Maresme**, integrant els centres formatius i desenvolupant cursos de referència internacional i la seva relació amb el teixit empresarial.

Un Maresme INCLUSIU

- **Creació d'un programa territorial de ciutadania**, integrant els serveis d'educació, sanitat, joventut i serveis socials, que vinculi els nous residents al Maresme.
- **Definició d'un model territorial d'atenció per a les persones amb dependència.** Gestió integral des del CCM de les places concertades de caràcter residencial en tots els àmbits de la dependència i dels recursos intermitjos (centres de dia, etc.). Garantir la qualitat dels serveis prestats, especialment en l'externalització dels serveis d'atenció domiciliària i de la gestió dels recursos socials de centres de dia i residencials.

Un Maresme REordenat

- **Redacció del Pla Director Urbanístic del Maresme per àmbits** (Baix Maresme, Mataró-Riera Argentona, Alt Maresme, Tordera,...), d'acord a les Directrius del Pla Territorial Metropolità de Barcelona. Creació d'una xarxa contínua d'espais no urbanitzats del mar a la muntanya. Disseny d'operacions de desenvolupament urbanístic intensives amb activitats econòmiques a l'entorn de les estacions ferroviàries o de transport col·lectiu.
- **Redacció d'un estudi previ sobre el ferrocarril al Maresme**, estudiant com alternatives el soterrament pel centre dels municipis costaners i el trasllat a l'eix de l'autopista, mitjançant acords amb DPTOP, MIFO i MMA.
- **Redacció de directrius d'intervenció en la façana litoral i el passeig marítim** dels pobles i ciutats del Maresme: la vialitat, reconversió de la N-II, el transport públic, les platges i les infraestructures marítimes el sistema de parcs i jardins litorals, i projectar una via contínua per a vianants i bicicletes seguint la línia de costa, integrant els passeigs marítics i els camins de ronda existents i la reconversió de la N-II en via urbana, mitjançant acords amb Diba, DPTOP i MIFO.
- **Redacció d'un Pla de la xarxa viària local i comarcal** coordinat amb un Pla de serveis d'autobús i transport públic al Maresme. Intensificar els programes de peatonalització, regulació de l'aparcament amb zones verdes, i millora del paisatge urbà en els nuclis urbans consolidats.
- **Estudi de la reformulació del peatge de l'autopista** per tipus d'usuaris i d'itineraris, vehicles i hores del dia com instrument de gestió sostenible de la mobilitat.

Un Maresme RESTAURAT

- **Redacció de la Carta del Paisatge del Maresme** com a instrument de concertació d'estratègies entre els sectors públic i privat, per regular els impactes i les activitats que es desenvolupen al territori. Consensuar un programa d'inversions prioritzades a curt termini i plans de gestió d'usos pel sòl no urbanitzable. Ampliació dels actuals espais PEIN i condicionament dels accessos als espais protegits. Redacció de Plans Especials d'ordenació agrària.
- **Implementació de projectes de restauració del paisatge no urbanitzat**, mitjançant acords de custòdia amb els propietaris i accions d'adquisició pública de sòl per tal de constituir un sistema de parcs i jardins litorals.
- **Programa d'inversions extraordinàries en infraestructures ambientals**. Redacció d'un Pla de gestió i condicionament de les rieres, les platges i la xarxa de sanejament. Interconnexió de la xarxa d'abastament d'aigua a nivell comarcal.
- **Creació d'un Ens de gestió integrada del litoral del Maresme en el sí del CCM**, amb la participació del Ministeri de Medi Ambient i el DMAiH. Programa de restauració de les platges.. Creació de biotops per protegir les praderies de posidònia.

Un Maresme amb ESTIL PROPI

- **Creació del catàleg de patrimoni cultural del Maresme**, identificant aquells elements materials o immaterials que donen sentit i continuïtat històrica al territori, per tal de condicionar els projectes de renovació o creixement urbà. Redacció d'un pla de possibles usos socials, econòmics i culturals del patrimoni catalogat.
- **Creació d'un ens coordinador o gestor d'iniciatives culturals en xarxa a nivell de tot el Maresme**, en el sí del CCM. Desenvolupament de projectes de millora i recreació del paisatge cultural, integrant elements de patrimoni cultural amb la restauració del paisatge. Redacció d'un Pla de difusió i comunicació conjunt del patrimoni cultural i l'imaginari del Maresme. Elaboració de recursos educatius específics sobre la història i elements del paisatge cultural del Maresme, coordinat amb els Arxius de cada municipi.

Treballs de l'Oficina Tècnica d'estratègies M2015

Les conclusions del procés participatiu Maresme 2015 i la definició consensuada d'objectius, estratègies i projectes, determinen la prioritat de crear l'Oficina Tècnica d'Estratègies al Consell Comarcal, per al seguiment i implementació de les propostes del Pla Maresme 2015.

PARTICIPACIÓ

- Continuació dels processos de debat sectorial sobre qüestions estratègiques per al Maresme.
- Creació d'un equip de treball d'enllaç amb tècnics municipals del Maresme i l'oficina de redacció del Pla Territorial Metropolità de Barcelona.

DIFUSIÓ

- Manteniment i actualització de la web www.maresme2015.net
- Mantenir i actualitzar el directori de contactes de persones i institucions potencialment influents en el Maresme.
- Continuació d'entrevistes a líders, a través de ràdio, televisió i altres mitjans de comunicació del Maresme.
- Butlletí periòdic bimensual d'accions estratègiques iniciades i notícies rellevants per al Maresme.
- Elaboració de material de d'accions i coneixement del Maresme: llibres de diagnosi, prospectiva i imaginari.
- Celebració d'actes públics: bicicletada popular anual Barcelona-Mataró, etc.
- Elaboració de material educatiu sobre el Maresme.

ESTUDI

- Actualització anual dels informes estratègics municipals en col·laboració amb tècnics municipals.
- Actualització del mapa de projectes estratègics municipals per tot el Maresme
- Estudi/auditoria de les entitats de gestió del Maresme, amb l'objectiu de detectar ineficiències d'organització i elements de descoordinació, i assenyalar així solucions específiques de millora a l'abast del CCM.
- Estudi de redacció dels Estatuts per a la creació del Agència de Desenvolupament del Maresme.
- Estudi de redacció de plecs de condicions per a la contractació d'empreses de serveis públics als ajuntaments i a la comarca, amb criteris de responsabilitat social corporativa.
- Encàrrec de Plans Especials d'ordenació agrària amb una normativa que fixi la tipologia i densitat dels hivernacles, etc.

SEGUIMENT

- Seguiment dels programes d'inversió pública en el Maresme. Seguiment de programes d'inversions multianuals per institucions locals i comarcals
- Seguiment de projectes estratègics pel Maresme. Elaboració d'informes anuals.
- Impuls de l'acord amb el DPTOP per a la redacció dels Plans Directors Urbanístics necessaris.
- Impuls de l'acord amb DPTOP, MIFO i MMA per a la redacció d'un estudi previ de trasllat del ferrocarril.
- Impuls de l'acord amb DPTOP, Diputació de Barcelona i ATM, per a la redacció del Pla de la xarxa viària local i comarcal coordinat amb un Pla de serveis d'autobús i transport públic.
- Impuls d'un acord amb la Diputació de Barcelona, DPTOP i MIFO per a la redacció de directrius sobre la reforma del passeig marítim.
- Impuls d'un acord amb la DPTOP per a la redacció de la Carta del Paisatge.

ORGANITZACIÓ

- Constitució de l'Agència de desenvolupament econòmic del Maresme (ADM) (participada pels municipis del Maresme, i pel propi CCM, amb vincles al teixit econòmic) per la gestió integrada de polítiques actives d'ocupació i projectes de desenvolupament estratègic.
- Creació d'un ens de gestió integrada del litoral amb totes les institucions implicades, a més dels municipis del Maresme i el CCM.
- Creació d'un ens coordinador o gestor d'iniciatives culturals en xarxa a nivell de tot el Maresme, en el sí del CCM.

Annex: Taula de síntesi d'estratègies i projectes

(veure document adjunt)